

Service Leadership of School Administrators According to the Opinion of Teachers under the Jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office

Saowakon Bunyapapha¹ & Sunthon Kohtbantau¹

Received	Reviewed	Revised	Accepted
06/02/2022	08/02/2022	16/02/2022	17/02/2022

Abstract

The research purposes were to study the service leadership of school administrators according to the opinion of teachers under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office; and to compare the service leadership of school administrators according to the opinion of teachers under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office, classified by teaching experience and school size. The research population was the government teachers in schools under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office. The sample group was the 310 teachers; selected by simple random sampling, and proportion. The research instrument was the 5-level estimate rating scale questionnaire with Index of Item Objective Congruence between 0.60-1.00 and reliability 0.98. The data analysis statistics were the percentage, mean, standard deviation, t-test (Independent Samples), One-Way Analysis of Variance, and pair comparison by method of Scheffé.

The research findings were:

1. The service leadership of school administrators according to the opinion of teachers under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office found the overall and each aspect were at high level. When each aspect consideration found all aspects were at high level. The descending mean were the responsible and care aspect, the hearing aspect, the community building aspect, the awareness, aspect, the persuasion aspect, the healing the mind aspect, the aspect of development for growing

¹ Nakhonratchasima College, Email-saowakon@cmvc.ac.th

² Nakhonratchasima College, Email-saowakon@cmvc.ac.th

determination, the understanding the feelings of others aspect, the visualization aspect, and the foresightedness aspect, respectively.

2. The comparison results of service leadership of school administrators according to the opinion of teachers under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office were:

2.1 The government teachers with different of teaching experience had the opinion on the service leadership of school administrators under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office found the overall did not different. When each aspect consideration found the understanding the feelings of others aspect and the foresightedness aspect were different with statistical significance level 0.05; the rest aspect did not different.

2.2 The government teachers with different of school size had the opinion on the service leadership of school administrators under the jurisdiction of Chiang Mai Provincial Vocational Education Office found the overall was different with statistical significance level 0.05. When each aspect consideration found the understanding the feelings of others aspect, the healing the mind aspect, the awareness, aspect, the awareness, aspect, the persuasion aspect, the visualization aspect, the foresightedness aspect, the responsible and care aspect, the aspect of development for growing determination, and the community building aspect were different with statistical significance level 0.05; except the hearing aspect did not different.

Keyword : Service Leadership, School Administrators

ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

เสาวคนธ์ บุญญประภา¹, สุนทร โคตรบรรเทา²

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ และเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตาม ประสบการณ์การสอนและขนาดของโรงเรียน ประชากรในการวิจัย ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 310 คนเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่ายแบบมีสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60-1.00 มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที (Independent Samples) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการดูแลรับผิดชอบ ด้านการฟัง ด้านการสร้างชุมชน ด้านการตระหนักรู้ ด้านการโน้มน้าว ด้านการเยียวยาจิตใจ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการสร้างมโนภาพ และ ด้านการมองการณ์ไกล ตามลำดับ
2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

2.1 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และด้านการมองการณ์ไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นที่เหลือไม่แตกต่าง

2.2 ข้าราชการครูที่มีปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

¹ วิทยาลัยนครราชสีมา, Email-saowakon@cmvc.ac.th

² วิทยาลัยนครราชสีมา, Email-saowakon@cmvc.ac.th

ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการเยียวยาจิตใจ ด้านการตระหนักรู้ ด้านการโน้มน้าว ด้านการสร้างมโนภาพ ด้านการมองการณ์ไกล ด้านการดูแลรับผิดชอบ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต และด้านการสร้างชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการฟังไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ, การบริหารการศึกษา

บทนำ

อาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพด้านการจัดการศึกษาและมีนโยบาย ในการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนให้การบริหารงานของสถานศึกษาดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็คือ บุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ตั้งแต่ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทุกคนที่จะต้องช่วยกันบริหารจัดการในสถานศึกษาและโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนที่สำคัญ คือ ผู้บริหาร ซึ่งจะต้องมีหลักและมีการบริหารที่ดีที่เหมาะสม และมีความเป็นผู้นำที่จะสามารถจูงใจหรือสร้างกำลังใจต่อบุคลากรในสถานศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในรอบสอง (พ.ศ.2555-2559) ซึ่งให้เห็นว่าคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมาย สถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพแตกต่างกัน มีความเหลื่อมล้ำทั้งด้านขนาดและคุณภาพ ด้านความสามารถในการบริหารของผู้บริหาร แบบภาวะผู้นำให้บริการที่เน้นความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตามผู้นำให้ความสำคัญกับผู้ตาม เปลี่ยนแปลงบทบาทตนเองจากผู้สั่งการมาเป็นผู้บริการเปลี่ยนแปลงการบริหารจากบนลงล่างเป็นการบริหารแบบแนวราบ ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สะท้อนให้เห็นผลของคุณภาพของการบริหารสถานศึกษา ที่ยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งการดำเนินงานขับเคลื่อนผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนเป็นความรับผิดชอบโดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา ที่จะต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาอย่างมีส่วนร่วมกับบุคลากร เพื่อวางแผนในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และกำหนดแผนดำเนินงานจัดการคุณภาพ กระบวนการบริหารจัดการ

ดังนั้นจากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งมีองค์ประกอบ 10 ด้าน ได้แก่ การฟัง การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น การเยียวยาจิตใจ การตระหนักรู้ การโน้มน้าว การสร้างมโนภาพ การมองการณ์ไกล การดูแลรับผิดชอบ การมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต และการสร้างชุมชน เพื่อนำไปพัฒนาภาวะผู้นำให้บริการให้สามารถพัฒนาการบริหารงานจนเกิดการเปลี่ยนแปลงในองค์กรทุกแห่งในยุคปฏิรูปการศึกษาและปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์การสอนและขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ตามทฤษฎีภาวะผู้นำใ้บริการของสเปียร์ (Spears, 2010 : 35; อ้างถึงใน (Chaiyaphueak, B., 2007 : 2) ดังนี้ 1) การฟัง 2) การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น 3) การเอื้อยวยาจิตใจ 4) การตระหนักรู้ 5) การโน้มน้าว 6) การสร้างมโนภาพ 7) การมองการณ์ไกล 8) การดูแลรับผิดชอบ 9) การมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต 10) การสร้างชุมชน

2. ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครูในโรงเรียน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,504 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการครูโรงเรียน สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ปีการศึกษา 2563 จำนวน 310 คน ซึ่งได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608-610) และทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) ต่อจากนั้นไปสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

ระเบียบวิธีวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่มีผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยประมวลแนวคิดที่ได้ศึกษา วิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำฝ่ายบริการ โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของครู

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

การสร้างและการทดสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีภาวะผู้นำฝ่ายบริการ และศึกษาการสร้างแบบสอบถามประมาณค่าตามแนวคิดของ ลิเคิร์ต (Likert, 1964; อ้างถึงใน (Saiyod, L. & Saiyod, A., 1993 : 156–157) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล กำหนดโครงสร้างของเครื่องมือโดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์นำแบบสอบถามที่ปรับแก้ไขเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุม และให้คำแนะนำสิ่งที่ควรปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น นำผลการพิจารณาไปทำการวิเคราะห์หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 – 1.00

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงครั้งสุดท้าย ไปทดลองใช้ (Try Out) กับข้าราชการครูจำนวน 30 คน ที่ไม่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

5. นำแบบทดสอบที่ทดลองใช้มาตรวจให้คะแนน และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204; อ้างถึงใน (Thaweerat, P., 1997 : 125-126) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .98

6. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลต่อไป

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขอความอนุเคราะห์การเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถามถึงโรงเรียนด้วยตนเองจำนวน 310 ฉบับ

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง ตามวันเวลาที่นัดหมาย
4. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้แจกไปทั้งสิ้นจำนวน 310 ฉบับ ได้รับคืน 282 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.97

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์สถานภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมิน
3. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์การสอน โดยใช้การทดสอบที (t-test for Independent Samples) และจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' test)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Item-Objective Congruence)
 - 1.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990 : 204 อ้างจาก (Thaweerat, P., 1997 : 125-126)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)
 - 2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐานได้แก่
 - 3.1 การทดสอบค่าที (t-test for Independent Samples)
 - 3.2 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Schffe' test)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	SD	ระดับ
1.	การฟัง	4.15	.45	มาก
2.	การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น	4.09	.45	มาก
3.	การเยี่ยวยาจิตใจ	4.10	.41	มาก
4.	การตระหนักรู้	4.11	.42	มาก
5.	การโน้มน้าว	4.10	.40	มาก
6.	การสร้างมโนภาพ	4.06	.41	มาก
7.	การมองการณ์ไกล	3.99	.43	มาก
8.	การดูแลรับผิดชอบ	4.15	.42	มาก
9.	การมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต	4.09	.42	มาก
10.	การสร้างชุมชน	4.13	.41	มาก
รวม		4.10	.35	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.35$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการดูแลรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.42$) ด้านการฟัง ($\bar{X} = 4.15$, $SD = 0.45$) ด้านการสร้างชุมชน ($\bar{X} = 4.13$, $SD = 0.41$) ด้านการตระหนักรู้ ($\bar{X} = 4.11$, $SD = 0.42$) ด้านการโน้มน้าว ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.40$) ด้านการเยี่ยวยาจิตใจ ($\bar{X} = 4.10$, $SD = 0.41$) ด้านการการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.45$) ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต ($\bar{X} = 4.09$, $SD = 0.42$) ด้านการสร้างมโนภาพ ($\bar{X} = 4.06$, $SD = 0.41$) และ ด้านการมองการณ์ไกล ($\bar{X} = 3.99$, $SD = 0.43$)

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่

2.1 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และด้านการมองการณ์ไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่นที่เหลือไม่แตกต่าง

2.2 ข้าราชการครูที่มีปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการเยียวยาจิตใจ ด้านการตระหนักรู้ ด้านการโน้มน้าว ด้านการสร้างมโนภาพ ด้านการมองการณ์ไกล ด้านการดูแลรับผิดชอบ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต และด้านการสร้างชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นด้านการฟังไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสามารถตอบสนองความต้องการของบุคลากร มีการสนับสนุน พัฒนาและเสริมสร้างบุคลากรในการทำงาน ให้อำนาจในการตัดสินใจ ผู้บริหารต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี และยึดหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย (Chaiyaphueak, B. (2007) ศึกษาคุณลักษณะของผู้นำใ้บริการและบรรยากาศของโรงเรียนคอทอลิกสังกัดคณะภคินีพระกุมารเยซู ผลการวิจัยพบว่าคุณลักษณะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารโรงเรียนคาทอลิก สังกัดคณะภคินีพระกุมารเยซู โดยรวมแลรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้แก่ การสร้างมโนทัศน์ความรับผิดชอบร่วมกัน การโน้มน้าวใจ การมองการณ์ไกล การฟัง การเยียวยารักษา การอุทิศตนเพื่อพัฒนาคน การสร้างกลุ่มชน การเห็นอกเห็นใจ และการตระหนักรู้

2. ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ จำแนกตามประสบการณ์การสอน พบว่า

2.1 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์การสอนต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำใ้บริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น และการมองการณ์ไกลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่าง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูที่มีประสบการณ์การมากกว่า เข้าใจปัญหาเห็นความสำคัญของการดำเนินงานวางแผนและผู้บริหารสามารถนำครูดำเนินกิจกรรมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคมได้เป็นอย่างดี เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ และมี

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ บริหารคนด้วยความรักเป็นการใช้บุคคลทำงานโดยให้ความเอาใจใส่และสร้างความพึงพอใจเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายขององค์การ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Srisuwan, N. 2008) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารกับความพึงพอใจในงานของครู โรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดอุดรธานี นหนองบัวลำภู และหนองคาย พบว่า ความพึงพอใจในงานของครูจำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติต่างกัน มีความพึงพอใจในภาวะผู้นำไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Mandonruen, S., 2007) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในทรรณะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคายเขต 3 พบว่าผู้บริหารโรงเรียนที่มีประสบการณ์ในการบริหารโรงเรียนต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำโดยรวมไม่แตกต่างกัน

2.2 ข้าราชการครูที่มีปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ด้านการเยี่ยวยาจิตใจ การตระหนักรู้ ด้านการโน้มน้าว ด้านการสร้างมโนภาพ ด้านการมองการณ์ไกล ด้านการดูแลรับผิดชอบ ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต และด้านการสร้างชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้น ด้านการฟังไม่แตกต่างกันทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดกลาง ผู้บริหารให้ความช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงทุกคน เห็นอกเห็นใจในภาระหน้าที่งานของผู้ร่วมงาน และรับความรู้สึกกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างรวดเร็ว ต่างจากครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งผู้บริหารไม่สามารถเข้าถึงปัญหาได้ทุกคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Champanil, S., 2006) ศึกษาภาวะผู้นำการรับใช้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่ต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และงานวิจัยของ (Wisetla, S., 2007) ที่ศึกษาภาวะผู้นำฝ่ายบริการของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1.ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการฟัง ผู้บริหารโรงเรียนควรมีการพัฒนาทักษะในการจับประเด็นข้อสนทนา และสรุปได้อย่างชัดเจนและยินดีที่จะให้ผู้ร่วมงานวิจารณ์และยอมรับคำวิพากษ์จากผู้ร่วมงาน พร้อมทำการปรับปรุง แก้ไข เพื่อให้เกิดการพัฒนา

2. ด้านการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น ผู้บริหารโรงเรียน ควรเห็นอกเห็นใจในภาระหน้าที่งานของผู้ร่วมงานและให้ความเมตตากับทุกคน
3. ด้านการเอื้อยวาคใจ ผู้บริหารโรงเรียน ควรให้ความช่วยเหลือและพัฒนาบุคลากรอย่างทั่วถึงทุกคน และมีจิตอาสาในการปฏิบัติงาน
4. ด้านการตระหนักรู้ ผู้บริหารโรงเรียนควรมีความมั่นคงในจิตใจตนเองโดยไม่ยึดกับความเชื่อ ค่านิยมอื่น ๆ และตัดสินใจหาบนพื้นฐานของคุณธรรม
5. ด้านการโน้มน้าว ผู้บริหารโรงเรียนควรยินดีที่ได้รับการยกย่องชมเชยในความสามารถในการปฏิบัติงานจากผู้ร่วมงาน และผู้บริหารสามารถโน้มน้าว ชักจูงให้ผู้ร่วมงานร่วมมือร่วมใจปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ
6. ด้านการสร้างมโนภาพ ผู้บริหารโรงเรียนควรแสดงเป้าหมายของโรงเรียนให้กับผู้ร่วมงาน ผู้ปกครอง ชุมชนได้อย่างชัดเจน และเสนอแนวทางในการดำเนินกิจกรรมไปสู่เป้าหมายในอนาคต
7. ด้านการมองการณ์ไกล ผู้บริหารโรงเรียนควรเข้าใจปัญหาอันจะนำไปสู่การแก้ไขในอนาคตและผู้บริหารได้รับการยอมรับจากผู้ร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชนในการปฏิบัติงาน
8. ด้านการดูแลรับผิดชอบ ผู้บริหารโรงเรียนควรร่วมทุกข์ร่วมสุขกับผู้ร่วมงานในการปฏิบัติหน้าที่เสมอและแสดงจุดเน้นการบริการผู้อื่นให้กับผู้ร่วมงานถือปฏิบัติเป็นอันดับแรก
9. ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาให้เติบโต ผู้บริหารโรงเรียนควรสร้างทีมงานเพื่อพัฒนางานและบุคคลเพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ในองค์กรและส่งเสริมและยกย่องเชิดชูวัฒนธรรมของผู้ร่วมงานในที่ปรากฏในการปฏิบัติงาน
10. ด้านการสร้างชุมชน ผู้บริหารโรงเรียนควรให้ผู้ร่วมงานเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมและสร้างความเข้าใจให้ผู้ร่วมงานตระหนักของความอยู่รอดบนพื้นฐานของความสามัคคีในหมู่คณะ

2.ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาพฤติกรรมภาวะผู้นำไปบริการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่
2. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำไปบริการกับผลการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียนอาชีวศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ โดยใช้วิธีการสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อใช้เป็นต้นแบบหรือแนวทางในการบริหารงานของผู้บริหารในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลต่อไป

Reference

- Chaiyaphueak, B. (2007). *A Study of Servant Leadership and Atmosphere of Catholic Schools under the Congregation of the Infant Jesus*. Krung : Srinakharinwirot University.
- Champanil, S. (2006). *Transformative Leadership of School Administrators. Under the Office of Khon Kaen Educational Service Area 5*. Loei : Loei Rajabhat University
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. (1970, Autumn). "Determining Sample Size For Research Activity," in *Journal of Education and Psychological Measurements*. Vol. 30 (No.3): P. 607-610.
- Mandonruen, S. (2007). *Transformative Leadership of School Administrators. Under the Office of Khon Kaen Educational Service Area 3*. Loei : Loei Rajabhat University.
- Saiyod, L. & Saiyod, A. (1993). *Educational research techniques*. Bangkok: Academic Promotion Center.
- Srisuwan, N. (2008). *The relationship between executive leadership and job satisfaction of government teachers. private kindergarten Udon Thani Province*. Udon Thani : Udon Thani Rajabhat University.
- Thaweerat, P. (1997). *Research methods in behavioral and social sciences*. (7th ed). Bangkok: Srinakharinwirot University.
- Wisetla, S.(2007). *Transformative Leadership of School Administrators Under the Office of Khon Kaen Educational Service Area 4*. Loei : Loei Rajabhat University.